

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Valintaesitys maakunnan yhteistyöryhmän käsittelyyn

Hankkeen julkinen nimi	Juurikäpätörjunnan tehostaminen itiötuoton seurannalla ja lajistodiagnostiikalla
Hakemusnumero	408373
Hakijan virallinen nimi	Luonnonvarakeskus
Toimintalinja	2 Hiilineutraali Suomi
Erityistavoite	2.2 Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen
Alkamispäivämäärä	01.10.2026
Päätymispäivämäärä	30.09.2028

Valintakokouksen päivämäärä	Uudenmaan maakunnanyhteistyöryhmän sihteeristö 5.6.2026 Uudenmaan maakunnanyhteistyöryhmä 16.6.2026
-----------------------------	---

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä

Luonnonvarakeskuksen kaksivuotisen hankkeen tavoitteena on kehittää ja pilotoida metsätoimijoille riskienhallintamenetelmiä tyvilahosta kärsiviin metsiköihin. Hankkeessa vastataan ilmastonmuutoksen luomiin haasteisiin juurikäävän torjunnassa sekä metsän uudistamisessa liittyen tyvilahoa tuottavan juurikäävän itiötuotantoon sekä juurikäpälajiston aiheuttamaan uudistamisriskiin. Hankkeen tavoitteena on kehittää ja pilotoida uusia riskienhallintamenetelmiä sekä toimintamalleja, joiden avulla voidaan ennakoita ja vähentää juurikäävän ja sen seurausilmiöiden riskiä. Juurikäpä on Suomen taloudellisesti merkittävin puustotuhojen aiheuttaja, jonka leviämistä torjutaan kantokäsittelyillä. Juurikäävän esiintyminen pyritään myös huomioimaan metsänuudistuksessa mm. puulajivalinnalla. Ilmaston lämpenemisen takia on mahdollista, että juurikäävät tuottavat itiöitä lakisäateisen torjunta-ajan ulkopuolella, mikä mahdollistaisi sienipatogeenin leviämisen myös talvikauden metsänkäsittelyissä, joita on aiemmin pidetty riskittöminä. Hankkeessa kehitetään ja pilotoidaan seurantaratkaisu, joka mahdollistaa juurikäävän itiötuoton määrittämiseen tarvittavan aineiston keräämisen, jolloin itiötuotannon riskijaksot voidaan todentaa ja itiötuoton riskijaksot tunnistaa. Kuusen lahoa voi aiheuttaa kaksi juurikäpälajia, joista kuusenjuurikäävän uskotaan olevan yleisempi. Juurikäpäisen metsikön uudistamisessa sienipatogeenin laji on merkityksellinen, ja virheellinen arvio lajista voi johtaa väärään puulajivalintaan ja merkittäviin, useiden vuosien kuluttua havaittuihin lisämenetyksiin. Hankkeessa kehitetään luotettava näytteenottomenetelmä tyvilahoisille kuusille, joista saadaan laboratorioanalyysin selvitettyä lahonaiheuttaja. Näytteenottomenetelmä pilotoidaan metsäsektorin toimijoille, ja lisäksi lajidiagnostiikkaa pyritään kehittämään kohti käytännöllistä kenttäsovellusta. Hankkeen tuloksena tuotetaan menetelmiä itiöinnin seuraamiseen sekä juurikäpälajien tunnistamiseen, pilottialueiden itiöintiriskit ja itiöinnin ajoittuminen, juurikäpälajien esiintyvyys pilottialueilla ja toimintasuositus sekä toimintamallien ja -

menetelmien pilotointi ja koulutus metsien parissa työskenteleville tahoille (Metsäkeskus, metsänhoitoyhdistykset, metsänomistajat). Hanke vahvistaa alueen ilmastosopeutumista, vähentää tuhoriskejä ja tukee hiilinielujen säilymistä.

Lisätietoja hakemuksesta

Hakemus kohdentuu Uudellemaalle.

Tuen lisäksi hakija(t) on osoittanut omarahoitusosuutta.

Haettu tukea 80 %

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Rahoituksen yhteenveto	Haettava EU- ja valtion rahoitus (€)	%	Rahoitus yhteensä (€)
Luonnonvarakeskus	245 727	80	307 159
Haettu Uudenmaan kehyksestä	245 727		

Rahoittajan arvio hakemuksesta

Hakemus täyttää yleiset valintaperusteet, on alue- ja rakennepolitiikan ohjelman ja erityistavoitteen 2.2 mukainen.

Hakemus ei menestynyt hakemusten välisessä vertailussa.

Hanke edistää ilmastonmuutokseen sopeutumista ja metsien ilmastokestävyyttä kehittämällä ja pilotoimalla metsätalouden riskienhallintaan, metsätuhojen ennakointiin sekä juurikääpärisien tunnistamiseen liittyviä menetelmiä ja työvälineitä. Hanke tuottaa tutkimustietoa ja yleisesti hyödynnettäviä ratkaisuja, joilla on potentiaalia tukea metsänhoidon pitkäjänteistä kehittämistä, hiilinielujen säilymistä sekä resurssien tehokkaampaa kohdentamista ilmastotyössä. Vaikuttavuus kohdistuu erityisesti riskienhallinnan ja metsätalouden sopeutumiskyvyn vahvistamiseen, mutta vaikutukset ovat pääosin välillisiä ja realisoituvat pääosin vasta hankkeen jälkeen. Tulosten laaja vaikuttavuus riippuu keskeisesti siitä, missä määrin kehitetyt menetelmät otetaan käytännössä käyttöön. Hankkeen heikkoutena on vaikuttavuuteen liittyvä epävarmuus: kohderyhmien sitoutuminen ja tulosten hyödyntäminen jäävät osin avoimiksi, eikä hanke suoraan vahvista neuvontaa, kokeilu ympäristöjä tai yritystoimintaa. Tämän vuoksi hankkeen aikaiset ja välittömät vaikutukset jäävät melko rajallisiksi, vaikka pitkän aikavälin potentiaali on tunnistettavissa.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Hakemus on arvioitu yleisten ja erityisten valintaperusteiden osalta.

Alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (867/2021) 27§ 2 momentin kohdan 4 mukaan hakemukset on asetettu etusijajärjestykseen.

Yleisten valintaperusteiden täytyminen arvioitu kokouksessa 6.5.2026.

Hakemuksen arviointi ja pisteytys on tehty Uudenmaan liiton hakemusten arviointikokouksessa 6.5.2026.

Hakemus täyttää yleiset valintaperusteet. Hakemus ei menestynyt erityisten, horisontaalisten ja tälle haulle asetun tarkentavan valintaperusteiden mukaisessa vertailussa.

Hakemuksen pisteet yhteensä 28/52. Hakemuksen pisteet jäi alle hakuilmoituksessa asetetun minimipisterajan (vähintään 60 % kokonaispisteistä).

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Ei

Lisätietoa:

Hanna Laaksonen
johtava rahoitusasiantuntija
Uudenmaan liitto